Wymagania edukacyjne z przedmiotu edukacja obywatelska

Klasa trzecia technik automatyk, technik elektronik, technik informatyk

Ocenianie ma na celu:

1. *Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.*
2. *Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju.*
3. *Motywowanie ucznia do dalszej pracy.*
4. *Dostarczenie rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.*
5. *Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.*

I PODSTAWOWE WYMAGANIA

1.Poszukiwanie, weryfikowanie i krytyczne analizowanie informacji na tematy społeczne i polityczne.
2.Określanie własnego zdania na podstawie danych, wartości i potrzeb, a także jego wyrażanie oraz poparcie go argumentami.
3.Prowadzenie z szacunkiem dla innych dialogu w kwestiach spornych.
4. Podejmowanie działań na rzecz rozwiązania wybranych problemów społecznych polegających na: identyfikowaniu i analizowaniu problemów społecznych w wybranym obszarze; formułowaniu propozycji rozwiązań problemów społecznych i realizacji działań (samodzielnie lub zespołowo) nakierowanych na ich rozwiązanie lub wpływaniu na władze publiczne, aby osiągnąć ten cel.
5. Wpływanie na władze publiczne polegające na: świadomym udziale w głosowaniu lub wyborze przedstawicieli; umiejętności wpływania na władze publiczne przez dialog z ich organami; umiejętności wpływania na władze publiczne przez formy protestu dopuszczone w porządku demokratycznym.
6. Załatwianie podstawowych spraw urzędowych i ochrona własnych praw w relacji z państwem

II WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Wymagania edukacyjne określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu (po szkole podstawowej).

V. PRAWO I PRAWA CZŁOWIEKA

1. Prawo i jego funkcje

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- definiuje pojęcie prawa;
- wskazuje podstawowe funkcje prawa;
- rozpoznaje podstawowe akty prawne;
- zna pojęcie przepisu prawnego.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- wyjaśnia funkcje prawa;
- rozróżnia podstawowe rodzaje aktów prawnych;
- wyjaśnia znaczenie Konstytucji;
- zna podstawowe zasady obowiązywania prawa.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje znaczenie prawa dla funkcjonowania społeczeństwa;
- wyjaśnia hierarchię aktów prawnych;
- potrafi znaleźć odpowiedni przepis;
- analizuje konsekwencje naruszenia prawa.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie interpretuje proste przepisy;
- rozwiązuje problemy na podstawie aktów prawnych;

- ocenia znaczenie zasady państwa prawa;
- wskazuje konsekwencje nieprzestrzegania prawa.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie analizuje złożone problemy prawne;
- porównuje różne rozwiązania prawne;
- argumentuje znaczenie określonych regulacji;
- potrafi wykorzystać różne źródła prawa do rozwiązania problemu.

---

2. Prawa człowieka

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- definiuje prawa człowieka;
- wymienia podstawowe prawa i wolności;
- zna pojęcie godności człowieka;
- rozpoznaje podstawowe dokumenty dotyczące praw człowieka.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie godności człowieka;
- charakteryzuje podstawowe prawa człowieka;
- rozróżnia prawa osobiste, polityczne, społeczne i ekonomiczne;
- wskazuje znaczenie Konstytucji RP dla ochrony praw człowieka.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje konkretne przypadki naruszania praw człowieka;
- porównuje różne generacje praw;
- wyjaśnia mechanizmy ochrony praw człowieka;
- wskazuje instytucje stojące na straży praw człowieka.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie analizuje przypadki konfliktu różnych praw;
- ocenia działania instytucji chroniących prawa człowieka;
- interpretuje wybrane przepisy Konstytucji;
- formułuje argumenty dotyczące ochrony praw jednostki.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- dokonuje wieloaspektowej analizy współczesnych problemów związanych z prawami człowieka;
- porównuje systemy ochrony praw człowieka;
- analizuje rzeczywiste przypadki naruszeń praw człowieka;
- samodzielnie formułuje propozycje działań służących ich ochronie.

---

3. Ochrona praw i wolności obywatelskich

Ocena niedostateczna – 1

Uczeń nie zna podstawowych instytucji ochrony praw obywatelskich.

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wymienia podstawowe instytucje chroniące prawa obywateli;
- zna rolę Rzecznika Praw Obywatelskich;
- rozpoznaje podstawowe środki ochrony prawnej.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje podstawowe instytucje ochrony praw;
- wyjaśnia rolę RPO;
- wskazuje możliwości dochodzenia swoich praw;
- zna podstawowe zasady składania skargi.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje sytuację naruszenia prawa;
- wskazuje właściwą instytucję;
- dobiera odpowiedni środek ochrony prawnej;
- potrafi znaleźć informacje dotyczące procedury.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie analizuje przypadek naruszenia praw;
- wskazuje możliwe działania prawne;
- przygotowuje projekt pisma lub skargi;
- uzasadnia wybór określonego środka ochrony.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie rozwiązuje złożony problem dotyczący ochrony praw;
- analizuje różne drogi dochodzenia praw;
- ocenia ich skuteczność;
- potrafi zaproponować działania zwiększające świadomość prawną obywateli.

---

4. Prawa pracownika i konsumenta

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- zna podstawowe prawa pracownika;
- rozpoznaje podstawowe rodzaje umów;
- zna podstawowe prawa konsumenta.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje podstawowe prawa i obowiązki pracownika;

- rozróżnia podstawowe rodzaje umów;
- wskazuje podstawowe prawa konsumenta;
- zna podstawowe sposoby dochodzenia swoich praw.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje treść prostej umowy;
- wskazuje prawa i obowiązki stron;
- rozpoznaje niekorzystne lub nieprawidłowe zapisy;
- potrafi wskazać właściwą instytucję pomocową.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie analizuje umowę;
- wskazuje potencjalne zagrożenia;
- potrafi przygotować reklamację lub inne pismo;
- analizuje sytuację naruszenia praw pracownika lub konsumenta.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- dokonuje kompleksowej analizy przypadku;
- wykorzystuje właściwe przepisy;
- przygotowuje pełną argumentację;
- proponuje skuteczne rozwiązania problemu prawnego.

VI. ORGANY WŁADZY W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

1. Sejm i Senat

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wymienia Sejm i Senat;
- zna podstawowe funkcje parlamentu;

- zna podstawowe zasady wyboru posłów i senatorów;
- rozpoznaje pojęcie mandatu parlamentarnego.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje kompetencje Sejmu i Senatu;
- wyjaśnia funkcję ustawodawczą, kontrolną i kreacyjną parlamentu;
- zna podstawowe organy Sejmu i Senatu;
- wyjaśnia znaczenie komisji parlamentarnych.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- porównuje kompetencje Sejmu i Senatu;
- analizuje pracę komisji;
- wyjaśnia znaczenie kontroli parlamentarnej;
- interpretuje informacje dotyczące prac parlamentu.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- analizuje proces pracy parlamentu;
- ocenia znaczenie poszczególnych funkcji parlamentu;
- potrafi śledzić przebieg prac nad projektem ustawy;
- analizuje działania parlamentarzystów.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie analizuje działalność parlamentu;
- wykorzystuje informacje z oficjalnych źródeł;
- ocenia jakość procesu legislacyjnego;
- formułuje własne stanowisko dotyczące funkcjonowania parlamentu.

---

2. Proces stanowienia prawa

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie ustawy;
- zna podstawowe etapy procesu legislacyjnego;
- wymienia podmioty posiadające inicjatywę ustawodawczą.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- opisuje kolejne etapy uchwalania ustawy;
- wyjaśnia rolę Sejmu, Senatu i Prezydenta;
- rozpoznaje inicjatywę ustawodawczą;
- zna podstawowe zasady pracy nad projektem ustawy.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje przebieg konkretnego procesu legislacyjnego;
- wskazuje role poszczególnych organów;
- wyjaśnia możliwość wpływania obywateli na proces stanowienia prawa;
- analizuje konsultacje publiczne.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie śledzi proces legislacyjny;
- analizuje argumenty zwolenników i przeciwników projektu;
- ocenia sposób prowadzenia konsultacji;
- potrafi sformułować stanowisko wobec projektu ustawy.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie analizuje pełny proces legislacyjny;
- wykorzystuje źródła pierwotne;
- ocenia wpływ różnych podmiotów na proces tworzenia prawa;

- przygotowuje propozycję obywatelskiego oddziaływania na proces legislacyjny.

---

3. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- zna sposób wyboru Prezydenta;
- wymienia podstawowe kompetencje;
- zna długość kadencji;
- rozpoznaje podstawowe prerogatywy.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje pozycję ustrojową Prezydenta;
- wyjaśnia podstawowe kompetencje;
- opisuje sposób wyboru;
- wyjaśnia znaczenie prawa weta.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje kompetencje Prezydenta;
- wyjaśnia relacje Prezydenta z parlamentem i rządem;
- analizuje znaczenie prerogatyw;
- ocenia rolę Prezydenta w systemie politycznym.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- dokonuje pogłębionej analizy pozycji Prezydenta;
- interpretuje przepisy konstytucyjne;
- analizuje konkretne działania głowy państwa;
- porównuje kompetencje prezydentów w różnych systemach.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie dokonuje kompleksowej analizy pozycji Prezydenta;
- ocenia praktyczne znaczenie kompetencji głowy państwa;
- analizuje relacje między Prezydentem a innymi organami władzy;
- formułuje własne wnioski dotyczące modelu prezydentury.

---

4. Rada Ministrów i administracja publiczna

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- zna skład Rady Ministrów;
- rozpoznaje Prezesa Rady Ministrów;
- zna podstawowe zadania rządu;
- wie, czym jest administracja publiczna.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje kompetencje Rady Ministrów;
- wyjaśnia rolę premiera;
- opisuje podstawową strukturę administracji;
- wyjaśnia znaczenie wojewody.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje kompetencje rządu;
- wyjaśnia relacje między rządem a administracją;
- charakteryzuje administrację zespoloną i niezespoloną;
- analizuje odpowiedzialność polityczną rządu.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- analizuje działania Rady Ministrów;

- ocenia sposób realizacji wybranej polityki publicznej;
- wykorzystuje informacje z oficjalnych źródeł;
- analizuje odpowiedzialność polityczną i konstytucyjną.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- dokonuje kompleksowej analizy działania rządu;
- analizuje konkretną politykę publiczną;
- ocenia jej skuteczność;
- formułuje propozycje zmian i rekomendacje.

---

5. Władza sądownicza

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wymienia podstawowe rodzaje sądów;
- zna zasadę niezawisłości sędziów;
- zna pojęcie niezależności sądów;
- rozpoznaje Sąd Najwyższy.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- charakteryzuje podstawowe rodzaje sądów;
- wyjaśnia zasadę dwuinstancyjności;
- wyjaśnia niezawisłość sędziów;
- zna podstawowe zadania Sądu Najwyższego.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje strukturę sądownictwa;
- wyjaśnia znaczenie niezależności sądów;
- wskazuje drogę odwoławczą;

- porównuje kompetencje różnych sądów.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- samodzielnie analizuje sytuację wymagającą ochrony sądowej;
- wskazuje właściwy rodzaj sądu;
- wyjaśnia drogę postępowania;
- analizuje znaczenie konstytucyjnych gwarancji niezależności sądów.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- dokonuje wieloaspektowej analizy funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości;
- ocenia znaczenie niezależności sądów dla demokracji;
- porównuje modele sądownictwa;
- samodzielnie analizuje problem konstytucyjny związany z funkcjonowaniem sądów.

---

6. Trójpodział władzy

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- wymienia trzy rodzaje władzy;
- zna podstawową zasadę podziału władzy;
- wskazuje podstawowe organy każdej władzy.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- wyjaśnia zasadę trójpodziału;
- charakteryzuje podstawowe kompetencje władz;
- wskazuje mechanizmy wzajemnej kontroli.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- analizuje relacje między władzami;

- wyjaśnia zasadę checks and balances;
- wskazuje przykłady wzajemnego ograniczania kompetencji.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- analizuje funkcjonowanie trójpodziału w Polsce;
- ocenia znaczenie wzajemnej kontroli władz;
- interpretuje sytuacje dotyczące konfliktu kompetencji.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- samodzielnie dokonuje kompleksowej oceny polskiego modelu podziału władzy;
- porównuje go z innymi systemami;
- analizuje rzeczywiste spory kompetencyjne;
- formułuje własne wnioski dotyczące ochrony równowagi władz.

III METODY I NARZĘDZIA SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

A. Formy aktywności podlegające ocenianiu

a) odpowiedzi ustne (z trzech ostatnich lekcji)
b) kartkówki (niezapowiedziane z trzech ostatnich lekcji)
c) 2 prace klasowe (sprawdziany). Jeżeli uczeń nie pisał pracy z powodu nieobecności, musi ją napisać do dwóch tygodni, w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Jeżeli z własnej winy uczeń nie napisze zaległego sprawdzianu w dzienniku pojawi się adnotacja **nb**,
d) projekty społeczne lub badawcze,
udział w dyskusjach/debatach
e) zangażowanie się w proponowane przez nauczyciela aktywności zakładające pracę w grupach,
f) formułowanie i wyrażanie własnej opinii na wybrane tematy.
g) Działania obywatelskie:

-min. 4 działania obywatelskie w ciągu 2 lat nauki w ciągu 3 lat w technikum,

-działania obywatelskie dotyczą różnych kręgów wspólnoty,

- dokumentowanie działań obywatelskich powinno odbywać się w taki sposób, aby możliwe było późniejsze zaprezentowanie ich efektów klasie lub nauczycielowi,

-rekomendowane jest portfolio,

-temat działania powinien zostać ustalony z nauczycielem przed podjęciem pracy.

B. Tryb oceniania

1. Za aktywność na lekcji uczeń otrzymuje „plusy"; 3 „plusy" daje ocenę bdb.
2. Ocena śródroczna wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych z całego półrocza, ocena roczna – na podstawie ocen z obu semestrów.
3. Oceny śródroczne i roczne nie muszą być średnią arytmetyczną ocen wpisanych do dziennika. W sytuacji, w której ocena ostateczna jest niejednoznaczna, znaczenie rozstrzygające mają oceny z wypracowań i obejmujących większy zakres materiału pisemnych sprawdzianów wiedzy i umiejętności
4. Punktacja sprawdzianów: zgodnie z zapisem w statucie szkoły

C. Zasady poprawiania ocen
Uczeń ma możliwość poprawy oceny – jeżeli deklaruje taką chęć – w formie i terminie ustalonych przez nauczyciela.

IV ZASADY OBOWIĄZUJĄCE PODCZAS NAUCZANIA ZDALNEGO

1. Nauczyciel będzie traktować każdego ucznia indywidualnie, uwzględniając jego warunki lokalowe i techniczne. Uczeń będzie miał możliwość wykazania się wiedzą i umiejętnościami za pomocą środków i form ustalonych wspólnie z nauczycielem.